

Til det danske Folk!

Omstaaende Manifest er enstemmigt vedtaget paa Socialdemokratiets Hovedbestyrelsesmøde i København den 23. Maj 1934.

Det har Bud til hele det danske Folk.

Indenfor de store borgerlige Partier er Opløsningen i fuld Gang. Store Dele af det konservative Parti er tyde- ligt nazibetændt. Indenfor Venstre er L. S.-Oprøret i fuld Gang. Nye »Bevægelser« søger at fiske i rørte Vande og lokker naive Sjæle med rene Svindel-Paroler. Kommu- nister og Nazister misbruger den demokratiske Frihed til at søge selve Parlamentarismen miskrediteret og bane Vejen for det Slave-Diktatur, de har som politisk Maal.

Overfor denne Forvirring og politiske Haabløshed staar Socialdemokratiet som en Klippe i Tidens Bræn- ding. Det er vort Lands største politiske Parti. Om dets Faner skares 660.000 Vælgere. I dets Organisationer fylkes over 190.000 Medlemmer. Socialdemokratiet er Dagens, og det er Fremtidens Parti.

Omstaaende Manifest giver Retningslinierne for det positive, genopbyggende og skabende politiske Arbejde, vi i den kommende Tid vil vie vore Kræfter.

Læs vort Manifest. Vær med i vort Arbejde. Giv Deres Kræfter, Evner og Støtte i Arbejdet for et bedre og lykkeligere Samfund.

Danmark for Folket!

Socialdemokratiets Hovedbestyrelse.

Idet Socialdemokratiets Hovedbestyrelse fastholder det social-demokratiske Program, hvis Maal er at samle alle, der hører til den arbejdende og udbyttede Befolkning, i det socialistiske Parti til Magtens Erobring og til Afskaffelse af det kapitalistiske Privateje til Produktionsmidlerne, henvender man sig ved nærværende til alle de Befolkningslag, der lider under den af Kapitalismen fremkaldte Krise, til Industriens og Landbrugets Arbejdere, til Gaardmænd, Husmænd, Fiskere, Tjenestemænd og Næringsdrivende i Handel og Haandværk, til alle Haandens og Aandens Arbejdere med Opfordring til disse Befolkningslag om at samles om en positiv Politik til Genskabelse af sunde og ordnede Forhold i Samfundet.

Den Produktionsform, som Socialdemokratiet tilstræber, vil utvivlsomt afløse Kapitalismen, men vi véd, at dette kræver en stadig fortsat Udvikling, som ikke kan springes over. Det er derfor Socialdemokratiets nærmeste Maal under den Omdannelse af Samfundet, som foregaar, at sikre en planmæssig, kontrolleret Produktion og Omsætning, og hertil udkræves Samfundets Bistand.

Frihandelen og det gamle liberale System er brudt sammen, og i alle Lande søger man at opbygge et nyt System. Fælles for alle Lande er, uden Hensyn til politiske Standpunkter, at man er slaaet ind paa Plan- økonomi med Beskyttelse af Egenproduktionen og Kontrol med Handelen.

Verdenskrisen har nødvendiggjort denne antikapitalistiske Udvikling, og det er selvfølgelig en Opgave for Socialdemokratiet at bidrage til at befordre denne Udvikling i den kommende Tid, som det allerede er sket i de Kriseaar, der nu er forløbne.

Den økonomiske Krise, som behersker Verden, er Resultatet af den kapitalistiske Samfundshusholdning; det er en Krise af samme Karakter som forudgaaende, men i Omfang og Varighed endnu mere alvorlig og indgribende. Alle Lande, alle Næringsgrene, alle Fag og alle Alders-klasser har været inddraget i den abnorme Tilstand, hvori Verden førtes ud ved Krig og Kapitalisme, og det er derfor nødvendigt, at de politiske Kræfter i de Lande, der endnu hviler paa parlamentariske og demokratiske Grundsætninger, fører Landene ind i en økonomisk Udvikling, der hviler paa en forud lagt Plan for Samfundets Produktion og Forvaltning.

Det socialdemokratiske Parti i Danmark har altid ført en positiv Politik og har i de forløbne Kriseaar taget Konsekvensen af den store Ændring i Verdenssituationen, uden Hensyn til de Principer, der var fastlagt under helt andre Vilkaar og Forudsætninger.

Det maa være naturligt nu at afvente, til hvilket Punkt Udviklingen i Verdenshandel og Verdensøkonomi vil komme, og at foretage den fornødne Tilpasning ogsaa for vort Land.

Derfor er Tiden ikke til et Arbejde med Teorier og Programpunkter, der rækker ud i en ukendt

Fremtid. Tiden er derimod inde til Fremsættelse af Programmet for den kommende Tids positive Arbejde, og Grunden hertil er lagt ved det praktiske Arbejde, som allerede er udført. Krisen og de Vilkaar for Produktion og Omsætning, som denne har affødt, Arbejdsløsheden og Beskæftigelsesspørgsmaalet, Arbejder-klassens Stilling med Hensyn til økonomiske Vilkaar, Landbrugets Stilling og Sikring i Fremtiden, Industrialiseringens Fortsættelse, Erhvervslivets Finansiering, Bankvæsenets Socialisering, Begrænsning af Kapitalmagts Udbytning, Sikring og Udvikling af det demokratiske, parlamentariske System o. s. fr., det er Tidens Opgaver, og til Løsning af saadanne Opgaver vil Socialdemokratiet yde den fornødne Medvirken.

Disse Opgaver, der berører hele Folket, er følgende: Den seneste Udvikling i Verdensforholdene, hvorunder alle de store Stater har foretaget Afspærringer i Selvforsyningens Tjeneste, den betydelige Reduktion i Verdenshandelen og de abnorme Valutaforhold, der øver Indflydelse paa mange Forhold, nødvendiggør Opretholdelse og videre Udvikling af Kontrollen med Anvendelse af udenlandske Betalingsmidler og derved med vor Handelspolitik, Eksport saavel som Import.

Følgen af, at Eksportproduktionen er formindsket, maa blive mindre Indkøb i Udlandet, og deraf maa atter følge en stadig fortsat industriel Produktion. Paa den anden Side maa den Afsætning til Udlandet, som er mulig, søges opretholdt, og det vil i Produktionens og Omsætningens Interesse være naturligt, om der paa de væsentlige Omraader etableres et samfundsmæssigt Fællesskab, hvorigennem man kan sikre Opretholdelsen af den Afsætning, der betinger Midler til Indkøb af Raastoffer og dermed Betingelserne for en Produktion, der kan give Beskæftigelse og Omsætning.

Forudsætningen for en voksende Produktion, for Udvidelser og Nyanlæg, er imidlertid, at den af Verdensudviklingen nødvendiggjorte Sikring af Produktionen opretholdes. Ikke saaledes at man for faa Maaneder fastlægger Kontrol- og Beskyttelsesforanstaltninger, men saaledes at det sker for saa langt et Tidsrum, at Erhvervslivet kan disponere forsvarligt, og som Grundlag for en Plan, der omfatter Hovedpunkterne i Landets Økonomi og produktive Liv.

Socialisering af Banker.

Industrialisering og anden Udvidelse af Produktionen maa dernæst føre til Bestræbelser for at sikre fornøden Kapital og Finansiering. Til Fremme af dette Formaal maa Staten yde sin Medvirken, og dette kan naturligt ske igennem de bestaaende Banker.

Det vil, under Hensyn til Tidens Udvikling og Tidens Krav, være formaalstjenligt, om den private Aktiebank, der bærer Navnet »Nationalbanken«, reorganiseres og socialiseres, saaledes at den kan gaa i Spidsen for Løsning af de Samfundsopgaver, der melder sig, særlig med Hensyn til Finansiering af forøget Produktion, Ordning af Landbrugets Forhold, Gennemførelse af en sund og rimelig Rentepolitik, samt til Stabilisering af Valutaforholdene og Medvirken af Indgreb i disse paa Trods af Verdensøkonomiens Forhold.

Ogsaa det private Bankvæsen maa inddrages under den økonomiske Plan, der er nødvendig. Da Staten med store Ofre er blevet Ejer af Landmandsbanken, bør Staten derigennem øve en gunstig Indflydelse paa Kredit- og Renteforhold, ligesom denne Bank kan blive en værdifuld Støtte for den Udvikling af Erhvervsforhold og Beskæftigelse, der er en Hovedopgave. Det kan absolut ikke godkendes, at denne Bank overgives den private Aktiespekulation paany, og dette strider ogsaa paa afgørende Maade imod den danske Bondestands Interesser.

Skærpelse af Banklovgivningen.

Hvis den nødvendige Forstaaelse hos Bankerne for Kreditspørgsmaal og Rentenedsættelse ikke kan tilvejebringes igennem Nationalbankens og Landmandsbankens Eksempel og Indflydelse, maa man søge at gennemføre en skærpet Lovgivning overfor Bankerne, saaledes at de derigennem bliver Organer i Samfundets Tjeneste, hvad der maa være Forudsætningen for deres Tilblivelse og Opretholdelse.

Kontrol med Aktieselskabers Udbytte og Prisdannelse.

En udvidet Kontrol med de store økonomiske Foretagender synes ogsaa naturlig under den udstrakte Beskyttelse, som Staten yder adskillige af disse. Der bør træffes Foranstaltninger imod den ublufærdige Fordeling af Udbytte, som de ved Statsforanstaltninger skabte Vilkaar muliggør. En rimelig Kontrol med Prisdannelsen vil være paa sin Plads, og en Sikring af Midler til Konsolidering og Henlæggelse for Nyanlæg maa gennemføres af Lovgivningen.

Monopoliseret og statskontrolleret Drift.

Under Bestræbelserne for at forbedre Samfundets Økonomi og for at faa Beskæftigelsesgraden forøget ved ny og ved udvidet Produktion vil det være naturligt, at Opmærksomheden er henvendt paa de allerede monopoliserede Virksomheder og paa saadanne, der frembyder sig som Led i Statens Økonomi.

Naar Staten i stor Udstrækning paakaldes som økonomisk Hjælper overfor Erhvervsvanskeligheder og overfor sociale Brøst, og naar samtidig Skatteevnen er forringet hos nogle Borgere og stærkt anspændt hos andre, er det nødvendigt, at Staten skaffer sig Indtægter ved Produktion og anden Virksomhed.

Det maa undersøges, om de allerede monopoliserede og stats-kontrollerede Virksomheder, der forefindes, saa som Spritfabriker og Sukkerfabriker med Raastofproduktion af Roer og Kartofler, fører en Frispolitik, som er forsvarlig, og det maa videre undersøges, om en Socialisering af disse og andre Virksomheder mulig kan byde gunstigere Vilkaar for Samfundet. Det synes saa-ledes lidet rimeligt, at Vin- og Spiritusomsætning, Cigar; og Cigaretproduktion samt Ølproduktion, omend der eksisterer en vis Beskatning paa disse, har en betydelig Frihed til at tjene private Interesser.

Ogsaa det vidtforgrene Forsikringsvæsen frembyder et Billede af en Virksomhed, som synes egnet til Socialisering. Det vil være til stor Fordel for de Forsikrede, og det vil give Staten en Støtte, som nu kun udnyttes i privat Interesse.

Endelig er der igennem Lovgivning, Handelsaftaler og Organisation skabt et faktisk Monopol for Importører af Kul og Koks, som i visse Tider betales dyrt af Befolkningen.

Naar Klagerne lyder, som Tilfældet er, over den personlige Skat, og naar et Landstingsflertal modsætter sig Gennemførelse af de Skattelove, der tilsigter at skaffe Balance i Statshusholdningen, maa andre Kilder søges, og de kan udnyttes, uden at Byrden lægges paa det arbejdende Folk.

Nye Afsætningsmuligheder - forøget Beskæftigelse.

I Bestræbelserne for at skaffe forøget Beskæftigelse maa der utvivlsomt søges nye Markeder baade for danske Landbrugsprodukter og for Industrivarer. Mulighederne er til Stede, men det kræves - navnlig af Landbruget -, at dette eller dettes industrielle Virksomheder tager et Initiativ og viser en Evne til Omlægning og Tilpasning, som vil være fornøden. Saadanne Bestræbelser maa støttes af Staten.

Den gamle Tids Udenrigspolitik er ikke det eneste fornødne. Udenrigstjenesten synes i Forvejen at være kostbar, og maaske giver den ikke de Resultater, der ventes, men det er forsvarligere at ofre Penge paa Fremstød, end det er at vente paa, at danske Produkter spærres ude fra Markederne.

Udenrigstjenesten bør derfor suppleres med handelskyndige og økonomisk kyndige Mænd, der kan undersøge fremmede Markeder og give paalidelig Orientering om Markedets Krav og Ønsker.

Skibsfart og Skibsmandskab.

At dansk Skibsfart trænger til nyt Initiativ, er vist udenfor al Tvivl. Det er maaske prisværdigt, at Skibsfarten har holdt sig til den gamle Lære om ikke at modtage Statsstøtte, men det er umuligt at staa sig, naar andre Lande under en eller anden Form bryder dette Princip.

Dansk Skibsfart trænger til Modernisering og kan ikke ret længe bevare en tilsyneladende god Forretning ved at opretholde usle Vilkaar for Skibenes Arbejdere og Funktionærer. En forsvarlig Ordning af Bemandingsforholdene baade for Maskinpersonale, Fyrbødere og Dæksfolk paatrænger sig, særlig under Hensyn til den Arbejdsløshed, der følger af smaalig Bemanding, og en Lovgivning herom frembyder sig derfor ogsaa som et Led i Kampen mod Arbejdsløsheden.

Dobbelt-Beskæftigelse og Kvindearbejde.

I den Henseende paatrænger sig ligeledes for alle andre Virksomheder Kravene om Foranstaltninger, udover de allerede nævnte Bestræbelser, for igennem øget Produktion at fremkalde større Beskæftigelse.

Det maa misbilliges, at mange udøver Dobbeltbeskæftigelse.

I Staten begrænses dette Forhold i nogen Udstrækning igennem det Direktiv, som Loven giver, men dog næppe tilstrækkeligt; paa det private Erhvervsomraade vil Indskriden formentlig

kræve saadanne Lovforanstaltninger, som for Tiden næppe er gennemførlige.

Naar Talen er om Kvinders Beskæftigelse, maa det erkendes, at generelle Indgreb her vil være uforsvarlige.

Der vil være en Mængde Tilfælde, hvor Kvindens Arbejde er Betingelsen for Opretholdelse af Hjem og Opdragelse af Børn, men desuden maa det anerkendes at være en Ret, for Kvinden som for Manden, at øve en Gerning, hvortil Uddannelse har fundet Sted, eller hvortil Kræfter og Evner er til Raadighed.

Socialdemokratiet anerkender Kvindens Ligeberettigelse med Manden og kan ikke medvirke til Undtagelseslove for Kvinderne.

Arbejdstids-Indskrænkningen trænger sig frem.

Men saafremt Arbejdsløsheden i betydeligt Omfang bestaar, selv om offentlige Arbejder iværksættes og Produktions-Udvidelser finder Sted, maa andre Midler sættes ind.

De betydelige Beløb, der anvendes til Understøttelse, kunde, som foreslaaet i Rigsdagen, anvendes paa bedre Maade. Der burde ydes Bidrag til Bedrifter, hvor man vil forsøge at forøge Beskæftigelsen, f. Eks. ved Optagelse af nye Produktioner. Der kunde formentlig iværksættes Arbejder, saavel ved Jordkultivering, Opdyrkning af Hedearealer som ogsaa ved Udbedring af Beboelsesbygninger og Boligbyggeri paa Landet. Det bliver nødvendigt at give Lovbestemmelser, der sikrer Gennemførelse af saadanne nødvendige Arbejder.

Og endelig er der Indskrænkning af Arbejdstiden - eventuelt som midlertidig Foranstaltning. Ved Arbejder, der under en eller anden Form støttes af Stat eller Kommuner eller endog udføres som offentlige Arbejder, var det naturligt at tage Hensyn til den Skare af Arbejdsløse, der venter, men ogsaa paa det private Arbejdsomraade trænger Spørgsmaalet sig frem. En Lovgivning, der indskrænker Arbejdstiden saa meget, at alle Arbejdsdygtige og Arbejdsvillige kunde anvises Beskæftigelse, vilde med et Slag skabe en ny og bedre Aand og Tilstand i Samfundet, og det vil navnlig være en uvurderlig Reform for den Arbejderungdom, hvis Fremtid under Arbejdsløsheden tegner sig yderst mørk og trist.

Det maa alvorligt misbilliges, at ikke alene Dansk Arbejdsgiverforening, men ogsaa de Partier, der har Flertal i Landstinget, ikke blot modsætter sig Foranstaltninger til Formindskelse af Arbejdsløsheden, men endog søger at udnytte Arbejdsløsheden til et utilbørligt Løntrykkeri.

Loven om Grundforbedringsarbejder byder Ejendomsbesidderen et stort kontant Tilskud, men Loven strandede, fordi Landstingsflertallet ikke vilde anerkende Arbejdernes Ret til almindelig overenskomstsmæssig Betaling - fastsat efter Forslag af Statens Forligsmand.

Det maa fremdeles være Statens Opgave at forcere offentlige Arbejder frem i Forhold til den Trang, som Arbejdsløsheden angiver, og det vil ogsaa være af Betydning for Landet, at Veje, Befordringsmidler og andre Anlæg udbygges, saaledes at de bliver tidssvarende og i Stand til at forrente sig - eventuelt til at give Udbytte.

Af Hensyn til Samfundets Interesse i Produktionens Udvikling under alles Medvirken vil det være naturligt, at der indrømmes de fagligt organiserede Arbejdere igennem Organisationerne, en rimelig Adgang til Indseende med og Indflydelse paa Bedrifterne, da disse er af lige saa stor Betydning for Arbejderne som for Kapitalens Repræsentanter.

Landbrugets Forhold.

En anden Række af Tidens Problemer angaar Landbrugets særlige Forhold. Socialdemokratiet har anerkendt Betimeligheden af Statsforanstaltninger til Fordel for alle Ejendomsbesiddere i Landbrugserhvervet under Hensyn til de stærkt ændrede og forringede Afsætningsvilkaar. Det vil ikke blot være nødvendigt at opretholde Indflydelsen paa de handelspolitiske Forhold af Hensyn til Afsætningsmulighederne, men ogsaa at fortsætte den af Landbruget anbefalede Planøkonomi. Altsaa Fortsættelse af den Politik, som tilsigter at stabilisere Priserne, at modvirke Dumping, at forøge Efterspørgslen o. s. v. Ligeledes vil det efter Landbrugets Mening være nødvendigt at fortsætte Regulering af Produktionen under Hensyn til Markedsforholdene, og som nævnt vil visse Omlægninger sikkert ogsaa blive nødvendige for at vinde frem paa internationale Markeder.

Ned med Rentebyrden!

Som allerede fremhævet vil en forstærket Aktion for at bringe Rentebyrden ned være Socialdemokratiets Maal, baade ved at øve Indflydelse paa Bankerne, ved Fortsættelse af

Konverteringen, og, naar det er muligt, ved Lovgivning. Men selv om denne Politik allerede har hjulpet Landbruget med mange Millioner og fremdeles kan give anseligt Udbytte, vil den dog ikke tilvejebringe helt ordnede Forhold, paa Grund af den altfor store Gældsbyrde, hvorefter en Del af Landbrugets Ejendomme er tyngt, og særlig vil dette naturligvis vise sig, naar Henstandslovgivningen udløber.

En omfattende Gældssanering.

Socialdemokratiets Hovedbestyrelse tilsiger derfor sin Medvirken til en omfattende Gældssanering i den kommende Tid, men Betingelsen maa være, at de Besiddere, der faar Samfundets Støtte, hindres fra at skaffe sig Fordel paa Samfundets Bekostning ved Ejendomssalg eller ny ukontrolleret Gældsstiftelse.

Da en af Regeringen nedsat Kommission har bebudet Forslag angaaende Gældssanering i nær Fremtid, vil Hovedbestyrelsen ikke nu udtale sig for en bestemt Løsning, men afvente de nærmere Forslag derom.

Naar saadanne Foranstaltninger, som de her nævnte, gennemføres, og naar den førnævnte Politik fortsættes i fornøden Udstrækning, maa det Tidspunkt formentlig være inde, da Landbruget ordner sine egne Anliggender og søger at sikre sig selv imod Uheld, der kan indtræffe i Fremtiden.

Iøvrigt vil det, baade af Hensyn til Landbrugets Trivsel og af Hensyn til Arbejdsløsheden, være naturligt at fortsætte Jord-Udstykning og Oprettelse af Husmandsbrug i Overensstemmelse med de Principper for Afgiftsbetaling, der nu er indført i Jordlovgivningen. Desuden maa fornøden Tillægsgjord til de smaa Husmandsbrug fremskaffes, eventuelt ved Ekspropriation, ligesom Grundværdibeskatningen maa fremmes. Endelig udtaler man, at det vil være naturligt, om Landbrugets Arbejdsgivere, der paa forskellig Maade nyder Samfundets Støtte, viser større Hensyn til Landbrugets Arbejdere og imødekommer rimelige Krav om Forbedring af Løn- og Arbejdsforhold, da det, ogsaa i Fagets Interesse, er nødvendigt, at Landarbejderne opnaar mere passende Vilkaar, end Tilfældet nu er.

Beskyttelse for Hjemmene.

Men i hvor høj Grad det end maa lykkes at bringe Orden i Produktionen og øge Beskæftigelsen, vil der dog stadig, saafremt man ikke vil se store Dele af Befolkningen blive proletariseret, blive Brug for en moderne Sociallovgivning. Bestræbelserne vil derfor blive sat ind paa at bevare det gennem Social-Reformen opnaaede System og at udbygge og forbedre dette, hvor der maatte vise sig Fejl eller Mangler.

I Forbindelse hermed vil det være naturligt at fremhæve et Omraade, som har særlig Betydning for den besiddelsesløse Befolkning i Byerne. Om faa Maaneder bortfalder den sidste Rest af Beskyttelse for Lejerne.

Det maa alvorligt bebrejdes Landstingsflertallet, at dette har modsat sig Forslaget til en ny Lov angaaende Forholdet mellem Lejere og Husejere. Men da Rigsdagen vil blive samlet i nær Fremtid, maa Sagen føres frem paany. Det maa være et bestemt Krav, at man ikke prisgiver Befolkningen til ny og forøget Udbytning fra hensynsløse Husejeres Side. Baade Butikker og Boliger maa sikres imod den Lejeforhøjelse, som er stillet i Udsigt, og som er ganske urimelig, naar Hensyn tages til de overordentlig gunstige Vilkaar, hvorunder Husejerne har levet i en lang Række Aar.

Ungdomsskole, Arbejdsskole, forlænget Skoletid.

Uddannelse til Husmødre. Paa Oplysningens og Uddannelsens Omraade staar Danmark efterhaanden tilbage. Saa længe Arbejdsløsheden vedvarer, burde der, i større Udstrækning end det sker, drages Omsorg for Ungdommens gavnlige Paavirkning ved Undervisning og saadanne Arbejder, som uden Skade kan overlades den Ungdom, der frivilligt foretrækker Oplysning og Arbejde for Lediggang.

Men ogsaa vort almindelige Skolevæsen maa moderniseres. Aftenskoler og Fortsættelsesskoler maa udvikles til virkelige Ungdomsskoler i Forbindelse med den Forbedring af Barneskolen, som kan opnaas ved Forøgelse af Skoleaarene. Skolen maa anlægges saaledes, at den tager Sigte paa Børnenes Gang gennem det praktiske Liv.

De unge Kvinders Uddannelse til den ansvarsfulde Gerning som Mødre er kun i ringe Grad taget op af det offentlige Initiativ. Denne Opgave maa nu føres frem til Løsning.

Arbejdet for Freden skal fortsættes.

Iblandt de mange triste Indtryk, som Verdens-Udviklingen byder, er nu ogsaa den Frygt for Krig, som Udtalelser og Bevægelser i Udlandet maa fremkalde. Det maa meget beklages, at den internationale Organisation - Folkenes Forbund - møder saa store Vanskeligheder i Bevægelsen frem til Indskrænkning af Rustningerne, til international Afrustning og dermed til den eneste virkelige Sikring af Freden.

Den Udvikling, vi har oplevet i de sidste Aar, gaar i modsat Retning og spærrer for den Politik, som vi bestandig anser for den rigtige. Det maa derfor erkendes, at der ikke er tilstrækkelig Basis for isoleret Afrustning for Tiden; nu maa Arbejdet gøres indenfor Folkenes Forbund paa international Basis, og vi maa anse det for en national Pligt fortsat at støtte Afrustnings- og Fredsarbejdet igennem de Organer, der søger at løse disse Opgaver.

Det Haab, der fik Næring, da Verdenskrigen sluttede, er bristet som saa mange andre, men enhver kan se, at det er kapitalistiske, reaktionære Kræfter, der paany styrer mod Krig og berøver Menneskeheden den Udsigt til Fred, som var dens Haab.

Men om vi end for en Tid maa opgive Haabet om en paa almindelig Nedrustning hvilende Fred i Verden, er der dog ikke Anledning for Danmark til at gaa ind for Rustnings-Forøgelse.

Om Anvendelsen af de Magtmidler, der staar til Raadighed, gælder det, at disse skal anvendes til Beskyttelse af Grænser og Farvande paa samme Maade, som Tilfældet vilde have været, hvis det fremsatte Lovforslag om Vagtkorps og Statsmarine var blevet vedtaget til Afløsning af det almindelige Militærvæsen.

De militære Institutioner, der bestaar i Henhold til de gældende Love, skal selvfølgelig behandles korrekt som andre Dele af Statens Forvaltning; det maa derfor ogsaa kunne paaregnes, at disse Institutioners Tjenestemænd udviser loyal Adfærd og bidrager deres til et godt Forhold til hele Befolkningen.

Valgreform og Forfatningsreform.

Den kommende Tid vil komme til at beskæftige sig med den store Opgave, som det vil være at tilvejebringe Valglovs- og Forfatningsreformer.

Der er ikke Grund til at skjule, at det parlamentariske System, som det har udviklet sig, har baade Fejl og Mangler. Den Valgordning, vi har, favoriserer paa urimelig Maade en for Parlamentarismen skadelig Deling af Vælgerne og medvirker saaledes til den Uro og Forvirring, som Fantaster, Sportspolitikere og reaktionære Elementer kan fremkalde. Socialdemokratiet ønsker at medvirke til en Reform, men kun en saadan som sikrer Vælgerne retfærdig Repræsentation i Forhold til Stemmerne. Vi ønsker dernæst at foretage en kraftig Formindskelse af Rigsdagsmændenes Antal, hvilket sikrest og bekvemmest sker ved en Forfatningsændring, der indfører Et-Kammerssystemet. En arbejdsdygtig, handlekraftig Rigsdag er, hvad Tiden nu kræver. Det er Landstingsflertallets Partier, som nedbryder Rigsdagens Anseelse og Befolkningens Tro paa det parlamentariske System. Det vilde være en god national Gerning, hvis de, der ønsker at bevare Demokratiet, forenedes om en Valglovs- og Grundlovsreform. Og det vilde skaane Land og Folk for oprivende Kampe og saadanne drastiske Eksperimenter, som man andet Sted er tyet til.

Med Loven - imod Diktaturet !

Socialdemokratiets Hovedbestyrelse vil fremdeles en Politik paa Lovens Grund. Vi vender os absolut imod Forsøg paa at berøve Folket dets Medbestemmelsesret. Vi bekæmper den Diktaturbevægelse, der bærer Navnet Kommunismen, og vi bekæmper de forskellige Former for Fascisme, som nu ogsaa er dukket op her i Landet. En af Forudsætningerne for Tilslutning til Fascismen og dermed beslægtede Bevægelser er her, som andet Sted, den fra Rusland udgaaede Agitation og Bevægelse, der er i Strid med det danske Folks Væsen og i Strid med det arbejdende Folks Interesser.

Socialdemokratiet vil være med til uforsonlig Kamp imod enhver Bevægelse, der truer Samfundet og tilsigter Forstyrrelse af den rolige Udvikling af Samfundets Forhold og Samfundets Funktioner. Socialdemokratiet vil efter de angivne Linjer arbejde for Udvikling af vort Lands Produktion og Styrkelse af dets økonomiske Kræfter, alt i det arbejdende Folks Interesse. Men vi vil ogsaa bevare den internationale Forbindelse saa langt, det er muligt, og navnlig vil vi tilstræbe fortsat Samarbejde med Nationer, der staar paa Demokratiets Grund,

og i første Række med de nordiske Folk, hvis sociale og politiske Opfattelse falder sammen med det danske Folks Traditioner, Anskuelser og Vilje.

Vi opfordrer da alle, der vil en politisk Gerning til Imødegaaelse af Krise og Arbejdsløshed og til Opbygning og Styrkelse af Samfundet, til at samles med Socialdemokratiet om dettes Program og positive Arbejde.

Tiden kalder.

Der er Bud til alle, som bygger deres Liv paa ærligt Arbejde. Og der kaldes først og fremmest paa alle, der er ramt af Kapitalmagtens Krig mod det produktive Arbejde.

Der kaldes paa de hundred Tusinder af Arbejdere i By og paa Land, hvis Hjem bærer sørgeligt Vidnesbyrd om Krisens og Arbejdsløshedens Hærgen.

Der kaldes paa Bonden og Husmanden, som i disse Aar har faaet at føle, at deres Plads var nærmere ved Arbejderen end ved Lensgreven. Der kaldes paa de Tusinder af Haandværkere og Handlende, som stedtes i Nød, da Samfundets økonomiske Grundvold, Produktionen, bragtes til at vakle under Krisen.

Der kaldes paa alle de i Industri og anden Næringsdrift interesserede, som er i Stand til at føre Udviklingen videre frem, naar de faar fornøden. Støtte.

Nu er det Tid. Ikke til fantastiske Eksperimenter og lovløse Handlinger, ikke til Trusler og Forsøg paa at nedbryde et ordnet Samfund, men det er Tid til at skabe det Folke-Fællesskab, der vender sig imod Lovløsheden og sætter sig hele Samfundets Opbygning som Maal for den nærmeste Fremtids Arbejde.

Arbejderklassen naaede vidt frem i Kraft af Solidaritet og Sammenhold, men hele Folket bør være med, naar de, der forstaar Produktionens Betydning, samler sig om Tidens Gerning.

Der er Lysning i Tiden, og vi maa ønske, at Lyset ogsaa skal komme til vort Folk. Dertil kan alle bidrage ved ærlig Indsats i Arbejdet.

Vi er Smaafolk i Danmark, men der er Vilje, Arbejdsmod og Fremdrift i Folket, og det skal ogsaa ses paa det politiske Arbejde.

**Frem til Dagens Gerning. For Hjem og Børn, for Folk og Land.
Danmark for Folket!**